

Dosarul nr.2ra-1014/19

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, (Jud: V. Criucicova)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N. Simciuc, L. Bulgac, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

7 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” împotriva lui Grigore Păun, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea prejudiciului material

împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Grigore Păun, s-a casat hotărârea din 23 iunie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 16 iulie 2017, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Păun cu privire la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 23 septembrie 2015, pe traseul Chișinău-Ungheni, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model „Opel Astra” cu număr de înmatriculare XXXXX, condus de Grigore Păun, automobilul de model „Renaut Megane”, cu număr de înmatriculare XXXXX, condus de către Ivan Carabadjac și a automobilului de model „Chevrolet Matiz”, cu număr de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Ion Capra.

Astfel reclamantul a menționat că în rezultatul accidentului rutier conducătorul automobilului de model „Chevrolet Matiz”, cu număr de înmatriculare XXXXX a decedat la fața locului.

Conform ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 24 septembrie 2015, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Grigore Păun, conducător automobilului de model „Opel Astra” cu număr de înmatriculare XXXXX.

Reclamantul a specificat că în legătură cu contractarea unui contract de împrumut de la Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu

Răspundere Limitată, la 9 iulie 2015, între Societatea pe Acțiuni „Moldasig” în calitate de asigurător, Ion Capra în calitate de asigurat și Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată în calitate de beneficiar a fost încheiat un contract de asigurare facultativă de accidente nr. AAB/15-364.

Conform contractului enunțat, Ion Capra și-a asigurat interesele patrimoniale care țin de reducerea (temporară sau constantă) a veniturilor și (sau) cheltuielile suplimentare legale de pierderea capacității de muncă sau deces, ca urmare a unui accident rutier.

În acest sens, reclamantul a relatat că în rezultatul cererilor depuse de persoanele interesate, a deschis dosar de daune. Conform actului de constatare din 3 decembrie 2015, cazul de deces a fost considerat ca caz de asigurare și servește drept temei pentru plata despăgubirii de asigurare.

Reclamantul a invocat că, la 23 decembrie 2015, în temeiul contractului de asigurare și a ordinului directorului general nr. D/AAC/15-2 din 3 decembrie 2015, a achitat Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată prejudiciul în sumă de 1 918 715,92 lei.

La 22 februarie 2016, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a expediat o somație în adresa pârâtului, prin care a solicitat achitarea benevolă a prejudiciului, însă pretenția nu a fost admisă.

Reclamantul Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a solicitat încasarea din contul lui Grigore Păun în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 1 918 715,92 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 50 000 lei.

Prin încheierea protocolară din 1 februarie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată (f.d. 109, verso, vol. I).

Prin hotărârea din 23 iunie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, a fost admisă acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, fiind încasat din contul lui Grigore Păun în beneficiul Societății pe Acțiuni „Moldasig” prejudiciul material în sumă de 1 918 715,92 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 50 000 lei, în total 1 968 715,92 lei (f.d. 154-156, vol. I).

Prima instanță a indicat că în temeiul art. 29 lit. d) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” este întemeiată.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Grigore Păun, fiind casată hotărârea din 23 iunie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași și emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii. A fost încasat din contul Societății pe Acțiuni „Moldasig” în beneficiul lui Grigore Păun cheltuielile de judecată în sumă de 9000 lei (f.d. 208-213, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a reținut că polița-contractul de asigurare facultativă de accidente nr. AAB/15-364 din 9 iulie 2015 a fost semnată de către Lucia Capra, care este soția lui Ion Capra. Prin urmare, instanța a concluzionat că asiguratul nu și-a dat consimțământul în modul prevăzut de contract.

Totodată instanța de apel a accentuat că Societatea pe Acțiuni „Moldasig” solicită valorificarea unei creanțe, care nu este transmisibilă, deoarece conform art. 556 alin.(4) Cod civil sînt incesibile creanțele privitoare la încasarea pensiei alimentare, la repararea prejudiciului cauzat vieții și sănătății persoanei, precum și la alte drepturi legate de persoana creditorului.

La 4 februarie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 217, vol. II).

La 20 martie 2019, Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, a depus recurs împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurentul a menționat că conform pct. 4.5 a contractelor de împrumut ipotecar din 19 mai 2011 și 26 ianuarie 2012 încheiate între Ion Capră și Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată, rezultă că asigurarea anuală va fi constituită pe o perioadă de un an, cel târziu la data expirării asigurării precedente. Asigurarea va fi efectuată la una din companiile de asigurare agreeate de împrumutător, atribuind împrumutătorului calitatea de beneficiar al sumei asigurate, după ce împrumutatul este obligat să prezinte împrumutătorului contractele și polițele de asigurare respective.

Prin urmare recurentul a considerat că Ion Capră, prin semnarea contractelor de împrumut, ultimul și-a exprimat voința și acordul la încheierea contractului de asigurare, ținând cont de exigențele împrumutătorului.

Suplimentar, recurentul a specificat că Capra Lucia, care este soția lui Ion Capră, deține calitatea de fidejutor, în baza contractelor de împrumut ipotecar din 19 mai 2011 și 26 ianuarie 2012 încheiate între Ion Capră și Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată.

La 18 aprilie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Grigore Păun și Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Grigore Păun și Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată nu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și

face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 16 ianuarie 2019 a fost expediată în adresa părților la 4 februarie 2019 (f.d. 217, vol. I) însă la materialele cauzei nu date care ar confirma recepționarea efectivă a acesteia. Conform recursului, recurentul a indicat că a recepționat decizia instanței de apel la 11 februarie 2019.

Astfel, în atare situație, dar și având în vedere data expedierii deciziei instanței de apel (4 februarie 2019), instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” la 20 martie 2019 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a

se vedea, *de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia, Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea, de exemplu, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (exceptii preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig” este formulată în baza art. 432 fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat. Totuși, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil

cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig” nu

ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan